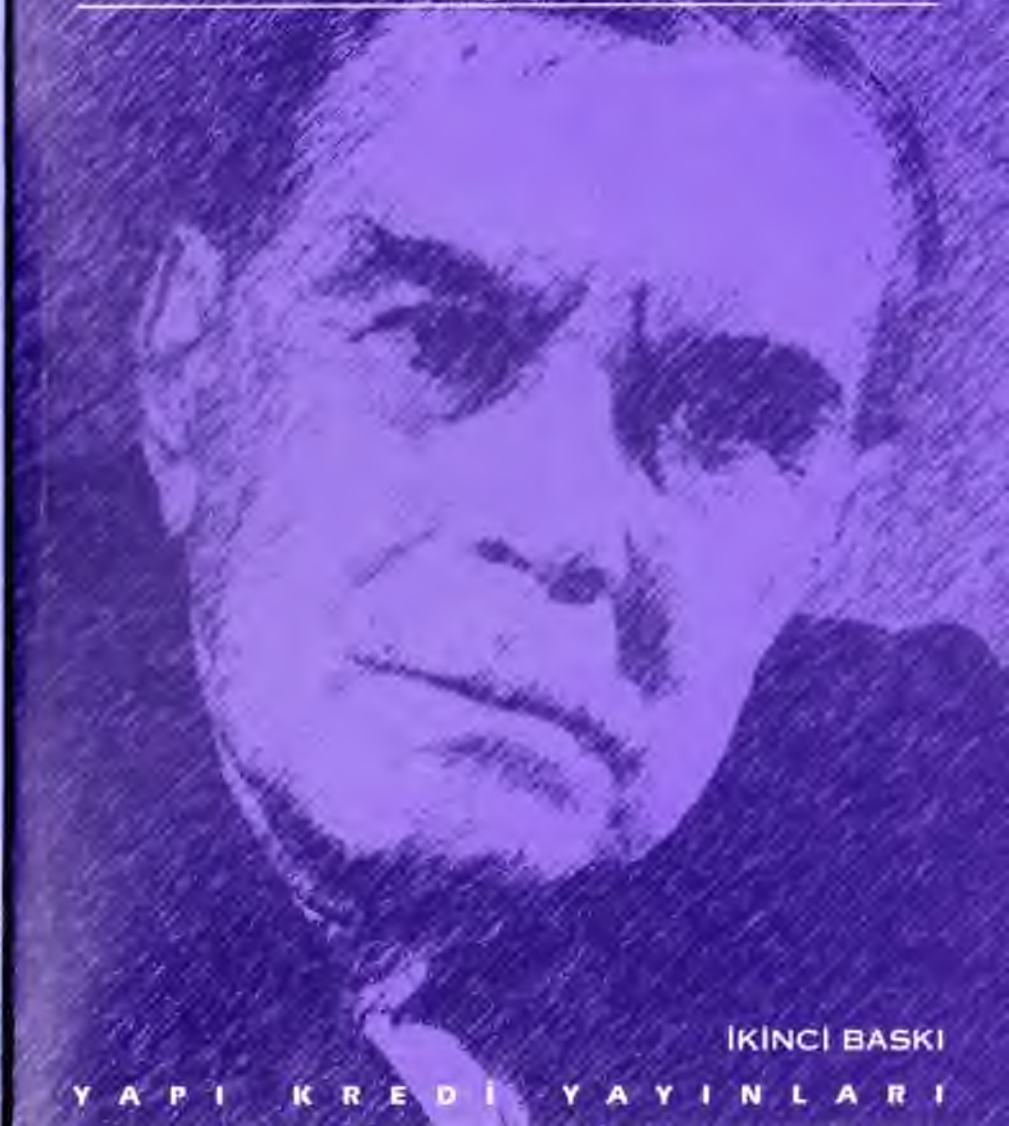
BÜTÜN ESERLERİ

Sabahattin Kudret Aksal

BATIK KENT

son günleri

İKİNCİ BASKI

YAPI KREDİ YAYINLARI

SABAHATTİN KUDRET AKSAL • BATIK KENT

YKY

BATIK KENT

Sabahattin Kudret Aksal, 1920'de İstanbul'da doğdu, 1993'te aynı yerde öldü. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümünü bitirdi (1943). Akademi öğretim üyeliği, konservatuar ve opera müdürlüğü yaptı. İlk şiiri 1938'de *Varlık* dergisinde, ilk öyküsü 1940'ta *Küllük* dergisinde çıktı. İlk oyunu *Evin Üstündeki Bulut* 1948'de oynandı. Aksal, şiirlerinde başlangıçta Garip akımının etkisinde, gündelik yaşamın bireysel sevinç ve umutlarını dile getirdi; 1960'tan sonra, bir ölçüde gizemci, insanın, evrenin ve zamanın sorgulandığı, genellikle ölçülü ve uyaklı şiirler yazdı. Öykü ve oyunlarında ise psikolojik öğeleri ve biçim arayışlarını öne çıkardı; "küçük insan"ların yaşamlarını, aile bireyleri arasındaki çatışmaları konu edindi.

Şiirleriyle 1980 Yeditepe ve 1990 Sedat Simavi ödüllerini, öyküleriyle 1955 Sait Faik, 1957 TDK ve 1985 ENKA ödüllerini, oyunlarıyla da 1965-66 Ankara Sanatsevenler Derneği ödülü ile 1980 ve 1987 Avni Dilligil ödüllerini kazandı. 1990'da Kültür Bakanlığı Tiyatro Onur Ödülü'ne, 1992'de Edebiyatçılar Derneği Onur Ödülü'ne değer görüldü.

Eserleri: Şiir: *Şarkılı Kahve* (1944), *Gün Işığı* (1953), *Duru Gök* (1958), *Bir Sabah Uyanmak* (1962), *Elinle* (1962), *Eşik* (1970), *Çizgi* (1976), *Şiirler* (1979, toplu şiirler), *Zamanlar* (1982), *Bir Zaman Düşü* (1984), *Şiirler* (1988, toplu şiirler), *Buluşma* (1990), *Batık Kent* (1993, ölümünden sonra, son şiirleri); **Öykü:** *Gazoz Ağacı* (1954), *Yaralı Hayvan* (1956), yeni öykülerle birlikte toplu basım: 1983; **Oyun:** *Evin Üstündeki Bulut* (oynandığı tarih: 1948), *Şakacı* (1952), *Bir Odada Üç Ayna* (1956), *Tersine Dönen Şemsiye* (1958), *Kahvede Şenlik Var* (1966), *Kral Üşümesi* (1970), *Bay Hiç-Sonsuzluk Kitabevi* (1981), *Önemli Adam* (1983); **Deneme:** *Geçmişle Gelecek* (1978); **Çeviri:** *Ağızda Bir Sevi* (Eluard ve Baudelaire'den şiirler).

SABAHATTİN KUDRET AKSAL

BATIK KENT

Son Şiirler

YKY

Şiir - 14
ISBN 975-363-222-3

Batık Kent / Sabahattin Kudret Aksal

© Yapı Kredi Yayınları Ltd. Şti., 1993
Tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın
hiçbir yolla çoğaltılamaz.
2. Baskı İstanbul, Şubat 1994

İstiklal Caddesi, No: 285-287 Kat: 5 B Blok
Beyoğlu 80050 İstanbul
Telefon: (212) 293 08 24 Faks: (212) 293 07 23

Kapak ve Sayfa Düzeni: Mehmet Ulusel
Ofset Hazırlık: Nahide Dikel
Düzelti: Mustafa Irgat
Baskı: Altan Matbaacılık Ltd. Şti.

İçindekiler

bir
13 • Batık Kent Kuşlar Köpükler
14 • Düşsel Yolculuk
15 • Kuşlar
16 • Gemi
17 • Düş
18 • Bir İlkçağ Resmi
19 • Gezi 1
20 • Gezi 2
21 • Şiir Üstüne Düşünce
22 • Seslerle Uyandığım
23 • Güzellik
24 • Yaşarken
25 • Zakkum
26 • Evler ki
27 • Kahverengi
28 • Bir Ev Gölgede
29 • Ve Örülürdü
30 • Sonu
31 • Soy
32 • Yazlar
33 • Gün Battı
34 • Bir Gün de
35 • Yaylılar
36 • Yaz Gününde
37 • Eriyen
38 • Öyle Bir Günde
39 • Baktım ve Gördüm
40 • Yolculukta

41 • İçe Dönük
42 • Hepsi
43 • Köy Kış ve Gece Üstüne Çeşitlemeler
44 • Güzler ve Yağmurlar
45 • Dönüşüm
46 • Masal Gibi 1
47 • Masal Gibi 2
48 • Konuşu
49 • Görünüm
50 • Saat
51 • Eski Evde
52 • Geçmiş Zaman Duygulanımları
54 • Size Gelirken
55 • Bir Daha Yaşamak
56 • Bir Erik Dalı
57 • Bir Sokak Bir Ev
58 • Ölmekse
59 • Hep Ağaçlara
60 • Bir Yaşlı Kadının Ölü Yüzü İçin Şiir
61 • ● Akşamlar
62 • Bekleyenler
63 • Bor'un Hanında
64 • Yalnız
65 • Kar Beyazı
66 • Dağ
67 • Söylen ve Zaman
68 • Gece Çocuk Ayna
70 • Bir Eski Zaman Meyhanesinin
Buzlu Cam Ardından Çekilmiş Resmi
71 • Gece
72 • Ayna
73 • Uzak Bakış
74 • Geceydi
75 • Bir Kır Gezgininin Türküsü
76 • Çocuk

iki
79 • Bir Yerde
80 • Yaz ve Güz

81 • Bu Sabah da
82 • Sanrı
83 • Masadaki Resim
84 • Günden Güne
85 • Sokağa Çık
86 • Bir Eski Yaz Gününde Eski Bir Sokaktaydı
87 • Neden
88 • Yaşamak
89 • Ağacı Değiştirmek
90 • İthaka'da Bir Akşamdı
91 • Ölen
92 • Bir Gece
93 • İki Zamanlı Şiir
94 • Bir Zamandan Notlar
96 • Bir Zamandı
97 • Değiş
98 • Yazarak
99 • Bir Ağacın Dibine Oturuyor
100 • Yine Yazarak
101 • Her Gün
102 • Bir Daha Yazarak
103 • Yaz Yağmurları Akasyalar
104 • İstanbul 1990
105 • Düşünürüz
106 • Okul
107 • Yalnızlık
108 • Yaz ve Kuş
109 • Arkadaş
110 • Hep Böyle
111 • Gemi
112 • Her Şey
113 • Simgeler
114 • Sen
115 • Günce
116 • Anımsamak
117 • Sözler
118 • Bir Eski Acun İçin Söylenmiş Şiir
119 • Şiir Yazıyor
120 • Kasırga

121 • Şiir Bir Çıngıraktır
122 • Saatlerin Koşuşmacasında
123 • Bakmak
124 • Bir Şiir Öncesinde Yaz Boz 'I'ahtası
125 • Yaz
126 • Evlerde
127 • İlkyazlar
128 • Anılar
129 • Bir Gün
130 • Yeryüzünden Anı
131 • Evler, Mahalleler ve Yüzü Çilli Bir Kız
132 • Yaz Gecesi Balkonda Oturanlar

" Bütün Eserleri"nin yayımlanması konusunda yardımlarını esirgemeyen sayın Münire Aksal'a teşekkür ederiz.

bir

BATIK KENT KUŞLAR KÖPÜKLER

En eski çiniydi gök
Batık kent, bizden ayrı
Ve bulutlarca uzak.

Ne ağaç ne yaprağı
Ne de dal, konamayan
Ve hep uçan kuşları.

Tınısıdır duyulan
Köpüğü o gömütün
Yakamozlar koklanan.

Sen ey tükeniş! Tütün
Ve alkolle avuntu,
Yok neye baksan, bütün

Zaman şimdi anlatı.

DÜŞSEL YOLCULUK

1

Özlediğim başka bir yer,
Orası! Sıcak, derbeder.

Rengiyle kokusu uygun,
Zamanı yaşamak doygun.

Okyanus! Ne yel, ne dalga
Yer değiştirmeyen gölge.

Görebildiğince uzak
Göğün mavisinde tuzak.

2

Mahzun rıhtımlar uğrağım,
Silolar! Şaşıp kaldığım

O direk bolluğu, kuşlar
Bulutlarda arayışlar.

Ayaklarımı uzatsam
Suya, yıldızlara baksam!

Gemici türküleri hep
Götür beni hantal şilep.

KUŞLAR

Ezik kuşlarıydı yazın
Serpilmiş göksel kırına
Bu mavi akşam vaktine
Duydukları özlem, uzun

Sürüleriyle inerler
Sevilerin üstüne, küf
Sıyırırlar, uçarlar, Kaf
Dağının ardına üçer

Beşer. Bu saatte bir bun.

GEMİ

Çocukluğum bir gemiydi,
Yanaşmaz hiç bir limana;
Bir rüzgâr ki döne döne,
Dinmeyen büyük göç müydü?
Uğrak gece ve kampana.

Nasıl başlamıştı, nerde,
Yaz boz tahtası, çiz ve sil,
Işığıyla donanmış il,
Kerterizler ara yerde,
Yörüngeni sapta, açıl!

Bekle, sallan ağır aksak,
Bulutu sıyır geç, koyu,
Hep varılmayan bir kıyı,
Kaçanı ucundan tutsak,
Zaman sayılmayan sayı.

DÜŞ

1

Bu tiz rüzgâr
Oynak bulut
Sokak, damlar
Avlusu dut

Sen ey denge!

Bir güvercin
Yavru ağzı
Ve çocuğun
Mumdan yüzü

Renkten renge!

2

Çaldı saat
Siz geceler
Işık kanat
Süvariler

Giden cenge!

BİR İLKÇAĞ RESMİ

Akçıl bir göktü ilkçağ
Suyu boyamış çivit
Ölü tekne ve sür git
Güneşleyin sıcak ağ

Daha öteye kaçış
Koklanan kösnül koku
Usun ördüğü doku
Ey büyülendiğim düş!

GEZİ

1

Çiğ sabahtı uyandım
Mavi özlemle yandım

Sustum kıyı köşede
Mayalanmış ekşide

Bir yanım köpük atlar
Öbür yanım gelgitler

Koşular alacada
Bir güneş ki yücede

Işığıyla serpilmiş
Göze kaçan meneviş

Çatılar üstünden kent
Gülümsüyordu kement

Atmış göksel süvari
Hep bakan bana doğru

Yumaklanmış kördüğüm
Bir acundu gördüğüm

Ve bitimsiz bir Zaman.

GEZİ

2

Dedim, ne denli garip
Palamarını çözüp

Açılışı geminin,
Hep yakamozlar, engin,

Gözleriyle çocuksu
Kamaşmış bu sonsuz su,

Sıyrıl çerçevenden git,
Oylum, ışık piramit,

Sağanak görüntüler
Görünmeyen öteler,

Doğrultusunda yelken,
Omurgan ziftli, dayan

Kürek, ah yol uzasa,
Güneşler doğup batsa,

Kızgın gökler ensende
Yaksa seni, yine de

Esrik, çözemediğin
Giziyle Kuruluş'un!

ŞİİR ÜSTÜNE DÜŞÜNCE

Ve geceyle korkak cinler
Basınca tiz sesler evi
–Hep o gizemli düğünler–
O burgaçlar, sözcük avı.

Doğa nesi var nesi yok
Döker ortaya: Nesneler!
Lambanın serptiği çıplak
Işıkta yeşil sinekler.

Yıkanmak arınık suda
Öğüdü eski ozanın
Yok et olağanı ya da
Çıkarmak çamurdan altın.

Ey anlak! Ölç ve biç, düşle
Kuracağın bu sarayı,
Sanrı eşittir görmekle,
Geometriler ve sayı.

SESLERLE UYANDIĞIM

Seslerle uyandığım sabahlar
Kovduğum gözlerimden uykuyu
Yaz alıp götürürdü bahçeyi
Sis ötesi direkler gemiler

Özlemimdi kaçış uzak bir yer
Ki orada soyut bir aydınlık
Işıtmıştır havayı ve ılık
Yüzlü güneşler koşuşan nemfler

Ve duyumlar hep.

GÜZELLİK

Gördüm sizi bir bahçede hamakta
Güzelden de öte Güldeste'ydiniz
Bir damla gözyaşı beyaz zambakta
Siz orada aşkla mı söyleştiniz

Hangi zamanda yaşadınız hangi
Ya nerde! Belki de Eldorado'da
Anımsıyorum o ışık hevengi
Bir figür müydünüz yoksa Seurat'da

Yine de! İlk rastlantıyı ah bilsem
Doğmadan önce mi nasıl bir düşte
Geriye mi dönsem daha mı gitsem

Görkeminizde tanrıça edası
Ve koştum arkanızdan dedim işte
Ola ki bu Platon'un idea'sı.

YAŞARKEN

Doyamadığım çocukluk,
Ağaçlar, sarı bahçeler,
Kaburgamda bir susuzluk
Gibi duyduğum geceler.

O günden bugüne koştum,
Ulu dağlar yanı, koyak,
Cinle periyle oynaştım,
Ey ölçü! Ve sen ey uyak!

ZAKKUM

Seyrek saçlı ve uzun
Zakkumuydu evin.

Bulutlar göğü koşan,
Bir yaylı yola düşen.

Bir dağ o biraz daha
Kaymış daha uzağa.

Meşeliğe gömdüğün
Kargalarıyla yazın

Ve durmadan öldüğün.

EVLER Kİ

O evler ki dehliz, küf
Kokan kafes, kanarya,
Boynu eğik güller! Ve
Tikten oyulmuş deve
Raftan bakar geceye,
Aynadır perçem, zülüf.

Çözümsüz karmaşıkta
Uğramış çerçeveden
Güler en mahzun resim,
–Duyamam seslendiğim
Yansımayı öteden!–
Mumu titrer eşikte.

Koyusunda gölgenin
Yaşandı ve göçüldü
Bir koltukta hezaren.
Bir portreydi haziran
Ve ıhlamur, ne oldu?
Yok muydu? Vardı demin.

KAHVERENGİ

Düşsele gömül, kuşlu ve güllü
Bir aynaya yum gözünü, uyu
Orada, saatlerin sesinde!

Gölgesine kay ceviz dolabın,
Ağır perdelerin, tozlu, kalın
Acununda esri, tütsün gece!

Koltuk, kanepe, masa, iskemle,
Maun solsun, eski zaman koksun
Abanoz, uyu kahverengide!

BİR EV GÖLGEDE

Çatıya yazla erik
Dalı tünemiş, gece,
Işıyan otlar, çıkrık,
Ev, boşalan sarnıca.

Susan saatler, sofa,
Sandalyeler erimiş
Ay ışığında, rafa
Dizili bakır, gümüş.

Zaman sinmiş odaya,
Kokusuyla buhurdan,
Bakınca mahzun, mumya,
Bir kadın sadakordan.

Kala kalmış yan yana
Masada duran kitap,
–Yaprağı açık yine–
Yabangülü ve dolap.

VE ÖRÜLÜRDÜ

Ve örülürdü yağmursuz
Bahçeler içre kozası
Evin, hep özlem, uykusuz
Camlarda yüzleri aysı

Kızlar görürdük, anason
Kokardı yolu akşamın,
Göçmen kuşlardı onlar, son
Erketesi bencileyin

Bir güneş ki gökyüzünde.

SONU

Ağacın ışığını kısarak
Girer evine, som gümüş bir ay
Gökte, çitin döndüğü yol, kırık
Taşlar, kasımpatıları. Bir tüy

Gibi akşamın esintisi, nem
Kokulu gece, kilimle sedir,
Oda içleri. Geri dönemem,
Ah, bu yolculuk bitmez nicedir!

SOY

Yarı ev yarı bahçe
Bir zamanda yaşandı
Işık gölgeye döndü
Aynalarda iç içe

Duruldu sanki kalıp
Özlemi soyun sopun
Arasında kitabın
Kelebeklerce solup

Ve sarkmaktı öteye!
Ah bitmese dendi hiç
Bu konukluk şu gel geç
Yaşam odalar eşya

Düşler ertesi kutsal
Sabahlar ve ikindi
Gecelere sinildi
Bakışarak hep usul

Dilediler yaşansın
Ölünsün aynı günde
Yas kokan bu düğünde
Irmak çok yavaş aksın!

YAZLAR

1

Yalnızlığa dönük bu yaz.
Yazlar yalnızlığa dönük.

Hüzünlü meşenin konuk
Kuşu ötüyor, gökler tuz.

2

Gülkurusu akşamlardı
Onlar, bekleyişten uzun.

Dönüp giden kapımızın
Önünden, bir zaman ardı.

GÜN BATTI

1

Gün battı. Lambayı yak da
Esri sarısıyla kilin.

Akşamlara kaydık dingin,
Bir puhu öttü uzakta.

2

Ses gölgeye çekildi, in
Cin top oynadı sokakta.

Bize bakıp sırıtmakta
Çürük dişleri gecenin.

BİR GÜN DE

Yaz günleri vardır sarkmış öteye,
Öğleye doğru gök aslan ağzında,
Turunç sarısı bulut üstünüzde,
Kasmış kavurmuş ortalığı çalap
Güneş, saçak diplerine çekilmiş.
Bir boşluğa bakarsınız dört duvar,
Boz bulanık havalar, toz ve incir,
Mevsimin süregiden yalnızlığı.
Bir sokak aralığından inince
Denizi görürsünüz birdenbire,
Sıcak kokar tuz, doludizgin mavi
Yakar içinizi, şaşırırsınız...

YAYLILAR

Yaylılar gidiyor, meşe ve kütük,
Sarı dallar toplamışlar ağaçtan,
Gidiyor, üvezli yolundan, batık
Evine doğru güneşin. Çöpçatan

Akşamlar, kokulu, buruk, bir sıra
Kavak damların yanından sürüyor,
Su boyları, böğrü çökermiş doru
Atlar, devedikeni, böğürtlen, mor

Bir göğün çarşafı, bulutsuz, duru,
Dağlardan ovaya serpilen hüzün,
Yaprak kıpırdamıyor, bungun, kuru
Yaz bu, kum yemiş gözlerince kızın.

YAZ GÜNÜNDE

Mavna, güneşle yan yana,
Guvaşta resim mi deniz,
Kokusu vurmuş benzersiz
Bir yazın aydınlığına.

Kumdu sıcak, genzimize
Çektiğimiz maviler, su,
–Sıradağların uykusu–
Delice özlemdik tuza.

Çizilmiş gök çerçeveyle
Kıyı, yelken, direk, halat,
Sımsıkı bağlanmış kilit,
Top bulutlar ve iskele.

ERİYEN

Eriyor, kalmıyor bir şey,
Durmuyor durduğu yerde,
Siz erkenci sabahlar! Ey
Akşamlar ki bahçelerde!

Dün özlemdi, şimdi anı,
Samanuğrusu, silinti,
Bilmedik, ne zaman sonu,
Kokuşmuş gündüz, ikindi.

Nereye baksan boşluğu
Görünür öncenin, eksik
Gökler yağardı loşluğu,
Siyah beyaz, ağır aksak.

ÖYLE BİR GÜNDE

Bir kuş ölüsü güneş
Bulutlarda döküntü
Gökler solardı yavaş
Güpegündüz sıkıntı

Ne renk ne de kımıltı
Doğa şimdi bembeyaz
Çardak iskemle artı
Doygun ağustos sap saz.

BAKTIM VE GÖRDÜM

Baktım, köşeli gökler
Gördüm, sırça serviler.

Ağzımda sakız ağu
Sisteydi Sabur dağı.

Hep kil, ne denli sıcak
Gün battı usulcacık.

Koca dünya dağıldı
Ve gölgeye çekildi.

Akşam yeli, o ince
Ürperiş yol boyunca.

Sallan dur sağrısında,
Gece han odasında.

Yıldız gör, gözünü yum
Sen benim Anadolu'm!

YOLCULUKTA

Eski taşlar tutmuş yolu,
Saman arabaları, göç,
Ovanın yangını ağaç,
Avluya ölüler gömülü.

Güneşle çekip gitmeli,
O yorgun bahçeler, çardak,
Kösnül göklere bakarak,
Bir dağ ötede gölgeli.

İÇE DÖNÜK

İçe dönük mahalle
Kilitlenmiş kutular
Bak da yağmuru kokla
Sonra delinmiş gökler

Hep kapılarda bekler
Ağzı düğümlü cinler
Sıcak ülkeye gider
Bulutlarla hecinler

Katlanır iki büklüm
Odalarda iç içe
Saklı bir yerde ölüm
Ey dolandığım gece

Limon ovuğu tahta
Ortaya serili çul
Ay mavi yağmış duta
Höyükler kondu kil

Gölge dolaşır ürkek
Solmuş eşya hüzünde
Sallandı sabaha dek
Kundak ana dizinde.

HEPSİ

Eğridir gölü kenarında bir ağaç
Çok yükseklerde otağ kurmuş çaylaklar
Sıralanmış yan yana dorukları güç
Aşılan ey dağlar! Ve gel geç aylaklar

Bulutlar onlar! Hepsi yakın aynamız
O esrik o şaşırma elimizi
Güneşlere doğru tutup baktığımız
O yer neresi! Sen ey sonsuz gökyüzü...

KÖY KIŞ VE GECE ÜSTÜNE ÇEŞİTLEMELER

1

Koyun ağıla çekildi son
Kilit vuruldu son kapıya
Güneşleri kışın helezon
Gibi göklerde. Ve o dünya

Bir kez daha durdu uykuya.

2

Bir tekerle dönerdi ufuk
Bağdaş kurduğumuz sedirde
Görmediğimiz bahçelerde
Donmuş kuşlardı ufak tefek

Meşelikler orda bir yerde.

3

Kar gibi beyaz ve eğrelti
Bir günün akşamına doğru
Güzün hüznü donattı kırı
Sarı sazlar ve bilinç altı

Mevsimin sessiz yağmurları.

GÜZLER VE YAĞMURLAR

Camlarımızı döven yağmur
O ıslaklık, tahta taraba
Ev, üfürdükçe tüten soba,
Sokağımızdan akan sağır

Akşamlara doğru bir dizi
Sıralanmış çocuk eşikte,
Bakışan bacalar ışıkta,
Sürüklenen karga leşleri.

Gece sırılsıklam bir torba!

DÖNÜŞÜM

Göçüğüm,
Otların yavanında.

Bir siyah,
Gökyüzü tavanında.

Ey gece!
Döv beni havanında.

MASAL GİBİ

1

Gecenin son kargası da indi
Bir gölge kalıntısı bahçede
Görmediğimiz bulutlar akar
Gün derlenip toplandı bohçada

O yağmur sabaha doğru dindi
Göze uykunun gerdiği saten
Düşsel bir aynadan soluk bakar
Gelinliğini giyinmiş sultan

Evlere eylülün büyüsü sindi
Ayvalar sarardı koktu tahta
Güğümlerin ışıdığı bakır
Kediler dizili karşı sete

Ah hüzünler vardır kırk ikindi...

MASAL GİBİ

2

Önce bulutlar geldi, leyleklerin
Dönüşünden bir hafta sonraydı,
Sıcak kokusu duyuldu yağmurun,
Beklendi, yağmadı, ah kurşun, kaydı

Arkasına karşıdaki mor dağın,
Küpleri aldılar içeri usul,
Bir gün nar yaprak döktü darmadağın,
Saksılar en dibe çekildi, nasıl

Bir mevsim ki bu gözler baktı şaşkın
Ve gizem konuşuldu hep sofrada,
Bir kız orta yerinde durdu aşkın,
Ben geceye doğru uçtum sağrıda

Yaşanmamış bir zaman dinginliği.

KONUŞU

Diyordum ki
Söyle, yaşamakta ne var?

Diyordu ki
Bak, bu bahçe ve bulutlar!

Diyordum ki
Bir sıkıntı hep, iç burkan?

Diyordu ki
Duy, Zaman'dır akaduran!

Diyordum ki
Ve son, son, son! Neyin sonu?

Diyordu ki
Ah, gel geç gölge oyunu!

GÖRÜNÜM

Geceye sesler dolardı
Kocamış meşeyi sallar
O güz akşamları rüzgâr
Hep yarasalar uçardı

Boşaltır kuyuyu çıkrık

Balkonda bir kadın vardı
Havalarda tek tük kuşlar
Görürdük bir çok sabahlar
Solar karşı dağın ardı

Bulutlar pusla yoğuruk.

SAAT

Hep uzaklaşır saat
Bir şeyden, bilsek, neden

Belki senden ve benden
Ya ondan ya da bundan

De ki bir başkasından
Elinden avucundan

Pek çok şeyden, her şeyden
Gider sanki öteden

Bir ses duymuşçasına!

ESKİ EVDE

Eski evde, yapayalnız,
Elinde mum merdivenden
İn, kapıyı aç, bak, ıssız
Geceye! Orada senden

Uzağa düşen sokak, tek
Tük ışık, bir sıra yapı
Ve sana seslenmeyecek
Hiç, kapalı demir kapı!

Yabancı! Yine dön ve çık
Yukarıya bir koşu, kal
Eşyayla! Ve bir iç gök
Yağmurunda yıkan! O sel

Bütün gece uğulduyor!

GEÇMİŞ ZAMAN DUYGULANIMLARI

1

Şiirler vardır okunmaz
Bugün, oysa yaralamış
Nice kalbi! Bahçe ve kuş
Çığlığı (ve eski), son yaz

Artıkları, bırakılmış
Kırık iskemle, kavanoz,
İçi boşalmış güller, az
Görülen silinti bir düş

Gibi anımsanır şimdi.

2

Kürek ve sandal sefası
Gök koyusu gece (mehtap)
Düşlediğimiz canfesi
Giyindi o ve güldü hep

Ve pek uzak durup baktı
(Tayf mı ne) her gün bir başka
Suyun yatağında aktı
Köy düştü bir deli aşka

Yalı boyu yine tekne
Yarı martı yarı bulut
Ve seslenebildiğine
Çalıp söyler bir gizli ut.

3

Çürüksu'da öğleyi
Bulduk, (ne garip rüya)
Sen ey gizemli eşya,
Sesleri ve gölgeyi

Geçtik, bu nasıl yol ki
Gövdeden arınmıştık,
Artık özlemle baktık
O bilinmeyen, belki

Yok, o karşı kıyıya.

4

Akşamlar vardı silme hüzün
Gölgeler lambaları yakar
Kapanan kepengi gündüzün
Sokağımız erguvan kokar

Çekilir odalara kızlar
Yataklara düşerler tenha
Yalnızlık orada kol gezer
Bir mermi sürülür silaha

Masaldır gece (ah) o masal
Bahçede kirazlar ve dutlar
Üstümüzden geçerler usul
El fenerleriyle bulutlar.

SİZE GELİRKEN

Eşyadan koptum uzağa
Güzle el ele yürüdüm
Hazin şenliktin ey doğa
Hep ezik güneşler dürdüm

Harap bahçelerden geçtim
Ölmek için yanınızda
Savruldum öteye, hiçtim
Sonu buldum kapınızda.

BİR DAHA YAŞAMAK

Saat çalar, en vurdum duymaz
Uyanır uykusundan
Ağır akan Zaman ona tez
Görünür korkusundan

Sorar: Ah kimim ben, nerede
Eriyip yiten mumda
Deyin bana, belki her yerde
Yeniden doğuşumda

Yeşertide, giden bulutta
Aydınlığı kuşanık
Nesnelerdeyim, uzantıda
Sonsuza dek uyanık.

BİR ERİK DALI

Bir erik dalı gibi ince, sıska,
Bahçesine uzanmıştık ilkyazın,
Gözlere yeni doğmuş gökler, ıska
Geçtiğimiz mevsimdi, zaman uzun.

Baktığımızca uyuşuk maviler,
Elimizle değince hava kızgın,
Özlemle soluduğumuz öteler,
Bir çeşme akardı bütün gün üzgün.

Akşamlar, hep baygın akşamlar esmer
Bakışıyla baktı ufuktan alın,
Dağ etekleri, dönemeçler, semer
Vurulmuş tırmanan katırı yolun.

BİR SOKAK BİR EV

Akşamlar büzülen bir kirpi,
Esrir sokak ve köşebaşı,
Dağılan gök, gözleri şaşı
Çocuklar, asmalı yol, kapı.

Payandaya yaslı nicedir,
Tahtaboştan girilir, sofa,
İpekle işlenmiş zürafa,
Yorgunu buyur eden sedir.

Eşiğindedir çözülmenin,
Eşya geceye kayar hemen,
Güzle odaya sinen duman
Ve içerlek mavisi evin.

ÖLMEKSE

Ölmekse, ölüyü bıraktık
En güzel geceye! Ve dışarda
O koyu maviyle beslenmiş tok
Gökyüzü! Işıl ışıl yıldızla!

Uyu koyun koyuna Sonsuz'la!

HEP AĞAÇLARA

Hep ağaçlara bakarım, ağaçlarla
Yaşadığım o Zaman, çocukluğumdur
Onlar, o bahçe, hiç unutamadığım
Bir sarı yol, otlar, bir yıkık kapıdır,

Gökle çerçeveli o günler, bulutlar,
Bir özlem dinmeyen, neye, bilmediğim
Ve bir masalsı gece, tek göz haydutlar
Varmış dağ başlarında! Ve uyandığım

Bahçe, sabahla, yine saydam ve güzel.

BİR YAŞLI KADININ ÖLÜ YÜZÜ İÇİN ŞİİR

Bir eski zaman denizi gibiydi
Yüzü, gölge içi gölgeler, donuk
Ay ışığına benzer! Ve kalyonsuz
Ufka doğru giden mavilikte tek
Kuşun uçmadığı yer, öyle ıssız!

O AKŞAMLAR

1

Gün soldu, gölge aslını aştı,
Saatin çalışı ne yavaştı.

–İnse o denli yavaş geceler!
İçimizle hep savaş geceler!–

Gördük: Her şey yaşandı ve öldü,
Bir el süngerle aynayı sildi.

Bir tınıyla sessizliğimizde
Arkaya bakmadan gideriz de...

2

İncelir, uzar sokak: Tükeniş,
Bir külrengi Zaman'a uzayış.

–Değişmeyen yazgıdır bu, yönelip
Akşama, odalara kapanıp

Düğünü tek yaşamak, orada
Hep sen, konuk da, ağırlayan da!–

Eski damlara sıralanmışlar,
İçi yağmur dolu yarasalar.

BEKLEYENLER

Duyar yalnızlığını ev
Güzün gölgesi düşünce
Büzülür köşesine av
Hayvanı gibi topluca

Bulutların akışında
Sararmış akşamlar uçuk
Koşuşup mangal başında
Oturmuşlar çoluk çocuk

Bulgur buğday yulaf yufka
Çevrilmişçe kuşatmada
Leylek gelip konsun ufka
Bekleyerek tek odada.

BOR'UN HANINDA

Bor'un hanında bir garip
Yollar aşmış gerçek yaya
Yansır ufka kanlı gurup
Kuşlar ki arka arkaya

İçine doğmuş ve ölmüş
Böyle bakmalı bakınca
Teknelerde yoğurulmuş
Hamurun hasıymış onca

Yattığı gökyüzü koynu
Gördük, sanki şeytan tüyü
Varmış gibi sevdik onu
Sakın gömmeyin ölüyü.

YALNIZ

Kireç badanalı dört
Duvarın arasında
Uzanmış yatıyor ört
Üstüne örtü sen de.

Cinler dönerek kırda
Kutsayacak bu yası
Dizilmişler ard arda
Bakaduran eşyası.

KAR BEYAZI

1

Kar beyazı bir gündü,
Kurt kasabaya indi.

Aynaya baktık sessiz,
Gözlerimizle ıssız.

2

Uğuldadı dam, baca,
Gölgede durduk gece,

Susarak karşılıklı
Yüzümüzle kilitli.

3

Oda, duvar, çevreler,
Sararmış çerçeveler,

Közler küller, o uyum,
Yandıkça ufalan mum.

DAĞ

O dağ vermedi gizini
Suskuyu erdem bildi hiç
Konuşmadı ve bir ayraç
İçinde tuttu Zaman'ı.

Her akşam koyu nar rengi
Eteklerinde şahinler
Ilgıt yoncalar! Kimdiler?
Ve nasıl nereden hangi

Rüzgârın alıp gittiği
O kokular ki yittiler!
Gökler ona bakan gözler
Ne solup ne soluduğu.

SÖYLEN VE ZAMAN

1

Yaklaş! Duvar dibine çön, aç
Güllerini yasa gömük bir
Dul tanrıçanın bahçesine!

Fiyonglar çıkart topraktan, hiç
Görmediğimiz (orda) safir
Kuşlar kondurt penceresine!

2

Sarkınca öteye doğru uç
Uca günler ki seslerdir
Burkul içine, sor, Zaman ne!

Çalkanış! Hep o sallantı kaç
Bin yıldan (bak da kork) beridir
Durup dinlenmemecesine!

GECE ÇOCUK AYNA

Mavi bakışan gece
Bir dal konmuş eğrice

Dama, sallanır durur!
Ve uykusunu uyur

Çocuk sarmaşığında
Yerin göğün dışında!

Devler görür, cüceler
Sirkin alayı, ziller

Koku sürünmüş ayna!
İsin yuvarlağına

Sığınan gözler maske
Usta kıpırdar gökse!

Kaba boşalan kapta
Hep bir su sesi dipte

Öteye giden yaya!
Oda yarı yarıya

Mumlar tüten nişadır
Gizem ki oradadır!

Yumrukla kapıyı, aç,
Saklı duran saklambaç

Çamuru döven yağmur!
Bakılır ve korkulur

Sarkmışlar taraçadan
Ölü kargalar ve tan!

Boşlukta, ara yerde
Bırakılmış ard arda

Yaşlı bacalar siyah!
Bir kez daha bakış, ah

Esrimek hep esrimek
Nesneyle kalakalmak!

BİR ESKİ ZAMAN MEYHANESİNİN BUZLU CAM ARDINDAN ÇEKİLMİŞ RESMİ

Eksik olmazdı meyhanelerinden Pera'nın
O adam siyah paltolu gözleri upuzun

Külrengiydi her şey güney kuzey batı doğu
Ve hep bir çiğ ampul peykeler meze tabağı

Kutup esini büyük kışlardan gelinirdi
Kapıdan girince kar kirpiklerde erirdi

Susmalar iki söz arası kadehe bakıp
Mermer masalar iç yakan rakı acı şarap

Pek yaban duranlar yakınlaşmışlar gitgide
Geçildi diyoniziyak bir aşamadan öte.

GECE

Birbiri ardından kızardı bulutlar
Orada bir aydınlık ki döndü tunca
Şaşırdın birden elin düştü elimden
Yangına baktın gözün kaydı usulca
Güneş ki kopar düşer göksel daından
Delişmen koştu atlar filler mamutlar

Masalsı kervanıyla iniyor gece.

AYNA

Zamanla örümceğin çerçevelediği ağ
Nice yüz girmiş bu aynaya ölü ya da sağ.

UZAK BAKIŞ

Onmaz mevsimleri ağaçların
Yine de yeşil bir tek akasya
Ve dizilip durmuşlar sıraya
Yuvarlak kuşları yağmurların.

Yarın! Hep yarın! Sanki var gibi
Bugünü dünden ayıran çıta
Sonra toplam ve Zaman'dan arta
Kalan o uğultulu yığın. Bu

Su, bu bulut, bu toz kokan borda.

GECEYDİ

1

O gece beklediğim yağmur yağdı,
Gözüme çok parlak bir yıldız doğdu.

Sonu yok boşluk göründü, kokuya
Bulanmış avizeler, mavi eşya.

Tektim. Hep bana bakıldı, benimle
Konuşuldu. Zaman ve güherçile.

Saat işlemez ağzı dili tutuk,
Bir kapı aralığından tez geçtik.

Öte'de duydum kendimi, seslenen
Aykırı ses heceledi: Sen ve ben!

Sabahlara dek dolaylı uykular,
Sokulmuş dizkapaklarıma gökler.

2

Gün ağdı. Güneşlerin konisinde
Gemiler yüzdü...

BİR KIR GEZGİNİNİN TÜRKÜSÜ

Ey mevsimler,
Sürüklenen serçeler,
Kahkahaçiçeğine
Gülücükler.

Bir pantolon, ceketim,
Omuzumda,
Ağarmamış
Gün daha, çekip gittim.

Koştum yolun
Gül açmış şafağına,
Sarı bayırın orda
Evi dulun.

Dönerdim ah dönerdim,
Mavi savruk,
Bulutların
Kehkeşanına erdim.

Veda sana,
Veda akşamüstüne
Gördüğüm üç ağacın
Üçüne de.

Ay doğmuş, konakladım,
Sazlık ve su,
Kurbağacık,
Gök ötede bir adım.

ÇOCUK

Her akşamki yolculuk
Aynasında asfaltın
Yürüyor o yağmurda
Başı ayla taçlanmış
Bulutsu giden çocuk.

iki

BİR YERDE

Bir yerde kalmış durur
Gece, yağmurlu, kapılar
Çatırdar, camgöz ışıklar
Melekleri aynaların.

Ve bir yabancı hıçkırık
Gibi duyulur uzaktan
Karın sesi! Büzülür ev
Bir kez daha ekseninde.

Buz keser konsol (Ne denli
Eski bir Zaman'dır şimdi
Divit ve rıh) boynu kırık
Bir yonu bakar oradan

Göz içinde gözler...

YAZ VE GÜZ

Yaz bitecek! Eski püsküsünü
Bırakacak ortalık yerine
Gündüzün. Ve bir gün (Çok da uzak
Sayılmaz) uyanacağız donuk
Bir güneşe. Hep çığlık çığlığa
Kuşlar! Bulutlarda alabora!
Denize doğru giden yol tenha
Ey ölümsüz bahçeleri güzün!

BU SABAH DA

Bu sabah da erkenci
Güneşler gelgitinde
Zaman'ın! Gördüğümüz
Bulutlardı lepiska
Saçları arasında
Kadının.

SANRI

Gümüşü parıldıyor bahçede,
Ay diyorlardı, yeni doğmuş ay.
Diri bir köpeğin iskeleti
Durmuş göğe bakıyor bahçede.
Oysa ne ay var, ne gök, ne köpek
Ne de bahçe! Usun salgısıydı
Bunlar! Bir duvar vardı karşıda,
Çıplak bir duvar sadece, saat
Yoktu, saatin sarkacı da, hep
Sesini duyuyordu.

MASADAKİ RESİM

Masanın üstündeki
Eski resim bakıyor
Gözünü gözlerimden
Ayırmadan yüzüme
Sabaha dek, istesem
Ben bakamam ki onun
Gibi, çünkü ölü o
Yaşamaktayım bense.

GÜNDEN GÜNE

Günden güne küçüldük, titrek
Işık gibi kaldık köşede.
Ekmeğimiz küçüldü, çuval
Çuval bulgurumuz eridi.
Gökyüzümüz silindi. Görünen
Soluk maviler şimdi camdan.

SOKAĞA ÇIK

Kalk sokağa çık diyor şeytan,
Bir ağacın dibine tüne
Cıgaranı yak, yıldızları
Say, ayışığında damların
Üstünden, bacaların, uçan
Duman rengi bulutları gör,
Otları okşa, ayazında
Gecenin, ürperen otları.

BİR ESKİ YAZ GÜNÜNDE
ESKİ BİR SOKAKTAYDI

Ölüm gibi yalnız
Ve sinsi baş uzatan
Dökülesi ikindi
Karmaşığı akşamın

Evinden hiç çıkmamış
Asalak ve yorgun
Ölüsü mahallenin
Dışarıya bakıyor.

NEDEN

Neden evler kargacık
Burgacık görünürler
Ve ölürler akşamla,
Biz ki sessiz saate
Doğru sürükleniriz,
Yığınla eşya çeker
Elimizden! Bilmeyiz
Hiç de bilmedik nerde
Hangi yerde bozacak
O tılsımı, orada
Yokuz da, görünmedik,
(Serin bahçeler, küfler)
Anımsamaya benzer
Sanki!

YAŞAMAK

Göğü em, yükselen güneşi
Gör yaprağında kitabın. Bu
Dünya değişmedi, kaç bin yıl
Önce de böyleydi. Mavilik
Hep çiğdi, göz alıyordu. Sar
Sarmalan onunla! Gevşe! (Ve
Bil ki Arkhimedes de öyle
Davranmıştı en şaşırtıcı
Usa sığmaz bulgularında.)
Yaşamak çok sade ve kolay.

AĞACI DEĞİŞTİRMEK

Bu ağacı değiştir, yaprağını
Azalt, çoğalt ya da! Dallarını tek
Tek elden geçir, bakışıklık sağla
Onlara ya da en hoyrat karmaşa!
(Senin bileceğin iş o.) Ya kuşlar?
Ötsün mü? Sussunlar mı? (O da senin
Bileceğin iş.) Bir gaz lambasının
Fitilini ayarlar gibi ince
Duyarlıkla ayarla ışığını!
Hep mi o ışık? Değişmeyecek mi?
Açık ve koyu? Ne denli? Anımsa:
Ağacın sesi vardır duyumsatır
Kendini, onu da göz önünde tut,
Çok önemli! Devinimi de duy! Bin
Hızın aritmetiği o gövdede!
Sorun bunlar, daha da niceleri
Çıkacak karşına: İzdüşümleri?
Yansımalar? Gölgesi? Bitmedi ki!
Bir de ad koy ona! Ne mi? (Yine de
Senin bileceğin iş o da.)

İTHAKA'DA BİR AKŞAMDI

O gece İthaka'da gök
Gürlemiş, yağmur yağmıştı.
Biri de yine o gece
(O ağmış sisteydi gece)
Sözcüğün birini alıp
Koyuyordu öbürünün
Yanına, en saydam suya
Ve bırakıyordu onu
Işısın diye o orda.

ÖLEN

Dibe uzanmış yatıyor
Göğe bakıyor oradan
Dışta bir dünya örülü
Gözü alan aydınlık ki
Çitle çevrili iç içe
Bahçeler, bir baca tüten
Emilen dingin sessizlik
Dönüp giden ötelere
Sarp dağ yolu ve kavaklar

Kavaklar üstü bulutlar.

BİR GECE

Koş, bak! Bulutun buruştuğu yerde
Ay parıldıyor.

Birkaç kişi kapı önü sokaktan
Üşümüşlerdi.

Bakracın dibine birikmiş o su
Ey çılgınsı mart.

İKİ ZAMANLI ŞİİR

Yüz yüze bakıyorlardı, hep,
Susuyorlardı, ne çok zaman
Geçmiş, ne çok yıl, ne çok ay, ne
Çok gün! Hiç duymadık. Ne yazlar,
Ne kışlar, ne güzler, ilkyazlar
Savrulup döndü yöremizde,
Görmedik. (Her şey şaşkınlığa
Benziyor!) Ölüverdik bir gün
De.

BİR ZAMANDAN NOTLAR

1

Eskimolar, yaratılar
La dolduran gecemizi
Çocukluk! Tutup savuran
Yakamızdan bizi kutup
Yıldızı, akşamları bom
Boş evlerine!
Saattir ki
Çalar, duymayız, bulanık
Yağmurlar yağardı ve zamk
Kokusuyla bayılmış o
Kadınlar...

2

Kar yağardı, ne çok kar, durur
Sonra, ay odamıza bakar
Boyardı bizi maviye! Ses
Gelirdi: Uzakta, bir eski
Şilep yuvarlak dünyamızdan
Baş aşağı düşer, girerdi
Geceye! Gemiciler, onlar,
Görmezler öteyi, su, sonsuz
Sudur akan küreklerinden,
Yelkenle tanırlar rüzgârı.

Çocuk görür görünmeyeni.

3

Denize koşut yürüyordu,
Ak giysili bir kadındı, geç
Saatlerde görünür bir dal
Tutardı elinde, kokusu
Bize doğru uzar, biz ki hep
Geride, bahçelerin duvar
Diplerine tünemiş, bakar
Dururduk uzak gemilere,
Sonu yok yere, oralara,
Bilmedik hiç aradığımız
Neydi? Koşsak da bulsak! Hangi
Bulutun altında...

Ya o nerde şimdi!

4

Geceydi, ağıyordu! Ne ki gece:
Hırçın su kaynağı, doyumsuzluğun
At koşturduğu yer, sıyrık kabuğu
Düşlemin, (Ey yaşamın ters yüz olmuş
Biçimi!), hep bir çağrıya benziyor.

BİR ZAMANDI

1

Ağaçlar uzağa kayıyor!
Bungundu hava, kuş ve bulut
Eriyordu, sanki, doğanın
Yokluğuna alışmamızı
Denemesine benziyordu
Bu. Bir adım ötemizdeydi,
Ölük, bahçe.
Gitsek diyorduk,
Sonuna dek düşüncenin.

2

Eski bir yazdı bahçe. Yine
İki dal arası gök, yine
Gölgeye sinmiş nemler, koku
Ve hep içlere doğru sızan
Çöken bir yerde o soluksuz
Güneşler, bin nimfa uçuyor
Işığının dibinde.
Yarın
Yolculuğa çıkılacakmış
Gibi bir akşamüstü.

DEYİŞ

Acıyla doluydu, aylar geçti
Gün gece yüzüne baka baka.
Sonu göründü: Giden de gitti.
Bakmak kaldı ona koltuğunda
Sabah akşam, hep, o bomboş ufka.

YAZARAK

1

Ah, hindiba, yalnız ve küçük
Gözlerin senin.

2

Yağmurlu ev, güz, odaların
Orta yerleri.

BİR AĞACIN DİBİNE OTURUYOR

1

Bir ağacın dibine oturuyordu
Yaz yukarda bulutuyla geçiyor, tek
Kuş kanat vuruyordu dingin mavide,
Bakıyor hep, o yarı algılayış, ah
Bir im görse!

2

Evi gölgele, ağacı yağmura döndür,
Sıkı tut bırakma usun gergin ipini,
Çözülecek nasıl olsa, çözüldükçe de
Ev de, ağaç da, hepsi, ne yağmur, ne gök,
Kuş da uzağa kaçmış, görünmez ki, başka
Bir aydınlıkta.

3

Koştum, duvarına vurdum. Ötede kapı,
Bu kapı benim miydi! Var mıydı? Oradan
Uzak bakar konuşurdu nesnelliğini
Eksik kapı.

YİNE YAZARAK

1
Ey deniz leşi gemiler!
Rıhtımlar ey!

2
Titreşimler! Duyuyordum
Ben hep sizi.

HER GÜN

Sabah güzel bir güne yöneliyordu
Bahçeye çıktım, ev yoktu gelip kondu
Oraya, uzadı ağaç da (gececil
Yüzlüydü daha) belirlendi yanında,
Havuz, balıklar, ince, uzun bir yere
Gider gibi hep (nereye gider gibi!)
Kıvrılan taş döşeli yolu kapının,
Hepsi, eski servi, bir top bulut, çipil
Bakışıyla güneş, köpek, otlar, bir el
Arabası, oradaydı, yerlerini
Aldılar görüntüde. Yitiş başlıyor,
Koşuyorduk, yine, soluk soluğaydık
Sona doğru.

BİR DAHA YAZARAK

1
Ona bakıp bağırıyoruz:
Ey saydam dünya!

2
Ne güzel ev, ne güzel ağaç,
Öğleler, tütün.

3
Güzel sonsuzla eş anlamlı,
Kuşkunuz mu var!

YAZ YAĞMURLARI AKASYALAR

Yaz yağmurları, akasyalar
Gibi açtınız, siz, ne denli
Eski sancıydınız, duyardım
Duymadan, bakardım bakmadan,
Görmeden görürdüm sizi, hep
Sise bulanmış gibiydiniz,
Ah umulmaz, işte derdim o
Orada, her yerde, ne de çok
Sessizdiniz, örneğin hangi
Ortamın evresindeyseniz
Ona benzerdiniz, maviler
Arasında yine o mavi,
İlkyazlar içinde en silik
İlkyaz, hiç ayırt edilmez, o
Pek özgü bir soluğu güzün,
Öyle bir şey işte, sanki yok
Dedirtmek isteyen kendine,
Oysa görene nerden baksa
Var, ışıyor, bir donuk vakte
Bırakılmış, neydiniz ki, çok
Uzak bir yerde durmuş, gözün
Yetmediği, düşüncedeyse
En yakın, zorunluluk dışı,
Rastlansal, inişli yokuşlu
Yolun bitiminde, bir uçta,
Değişkendi görünüşünüz,
Konuşuyordunuz yok gibi
Bir dille anlamadığımız
Susarak gizemle kilitli.

İSTANBUL 1990

Sokak içleri bizim oralar
Ve seksenle giden arabalar.

DÜŞÜNÜRÜZ

Hep düşünürüz: Nasıl bir dünya bu!
Şaşırtır bilge kişiyi ağaçlar,
Çılgına döneriz birden sonu yok
Ovaları görünce! Ya bulutlar!
Bulutlar arası çıkan güneş ne!
Bu nasıl gök! Ne çok baksak o denli
İyi anlarız baktıkça onlara
Alışamadığımızı.

OKUL

Koş, sabaha gözünü aç
Havada bi dolu yağmur
Lastik ve fotin, atkını
Boynuna dola, yola çık,
Sen şimdi bir düş gibisin,
Okulun kapısı büyük,
O büyük kapıdan gir, kon
Sınıfın orta yerine,
Otur, soba yeni yanmış,
Hiç unutamayacağın
Kömürün kokusu.

YALNIZLIK

Yalnızlık bir ağacın
Kurgusudur.

Kemikli pek de iri
Bir eldir o.

Fonda gerilmiş donuk
Bir gök vardır.

YAZ VE KUŞ

Evlere doğru bir yaz, gelir
Evlere doğru hep yazlar, kuş
Yumurtayı gagalar, günler
Geçer aradan, bir sabah da
İlk yavru uçar bilinmedik
Bir yere, ne de şaşkın, evler
Damlar, bacalar gözlerinde.

ARKADAŞ

Sinemalara giderdik seninle
Bahçelerde otururduk seninle
Kardan adamlar yapardık seninle
Sen şimdi bir kutunun içindesin
Gidiyorsun, bense kalakalmışım
Olduğum yerde.

HEP BÖYLE

Hep böyle göklere bakarak
Bekleyişler, ötelerinde
Ne var diye sorup duyulan
Günler! Diyordu ki bugün de
Bitse, ışık aslına dönse,
Son kuş da çekilse ağaçtan,
Doğanın ne varsa, ne denli
Öğeleri, uyuşumlular
Ya da çelişeni onların,
Tümü, o görkemli görünüş
Kavuşur görünmezliğine!
Her günkü akıştı bu, hiç de
Değişmiyordu, az önce, tam
O vakitte, gündüzle gece
Arası kıl payı vakitte
Durup, orada, boşluğunda
Görünüyordu ona içten
Ezik bulut, yamalı bulut.

GEMİ

Gecedir: Gemi girer limana,
Yelkeni inik, yolunu kesmiş,
O zifir gökleri tarayarak
Hırçın rüzgârlardan gelinmiştir.
Yorgundur gemiciler, yatılıp
Uyunur. Ağır çeken, taş gibi,
Zamandır bu. Ertesi sabah da
Güverteye koşarlar, bakarlar

Bir kuş yıkanıyor sularda.

HERŞEY

1

Yaşanmış bir gündü, başka
Günler gibi o da eski
Bir gündü. Şimdi yok! Yoksa
O, hiçbiri yok onların!
Boş! Boş! Her şey...

2

Diyorum: Gerçek yaşamak
Geçmiş günü yaşamaktır,
Şimdi şu yaşadığımız
Hızdır, uğultu sadece,
Ne görülür ne tutulur,
Geçmiş de yoksa kalan ne?

3

Günler ki sabahlardır
Ya da öğle, kimi kez de
İkindiler ve akşamlar,
Tümü bunların, Zaman'lar
Kaygan bir düzlemde doğup
Yiterler.

SİMGELER

–Bu bulut neyi simgeliyor, çocuk?
–Yalnızlığı.

–Bu ağaç neyi simgeliyor, çocuk?
–Yalnızlığı.

–Bu ev de neyi simgeliyor, çocuk?
–Yalnızlığı.

–Ya yalnızlık?
–Buluta, ağaca, eve benziyor.

SEN

O yalnız bahçe sen miydin!
Duvarından atladığım
Karıştığım otlarına
O ılık aydınlık o güz
Kıvrılıp eve giden yol
Basamaklar göçük kapı
Balkonu saran sarmaşık.

GÜNCE

1
Gece. Belleğimle en kösnül
İlişkiler hep.

2
Anımsamak, diyor. Ne kof söz!
Yaşamak dese!

3
Güzdü. Hep mi güzdü? O gün de
Çılgın dinginlik.

4
Ne denli yalnız o: Hiç mi hiç
Beklentisi yok.

5
Yitmez! Boşluğunu bırakır
Kalkınca ölü.

6
Söz biter, kimi kez, susku da
Geçmez yerine.

ANIMSAMAK

1

İlkyazın başı, en duru
Gökler, ışınların göze
Kaçtığı uyanışlardı!
O sabah da uğultular
(Sabahın ufak sesleri)
Duymuştuk, erken saatte
Bir yerde, siste, bir gemi
Ötmüştü. Şaşkınlığımız
Sonsuzdu. (Gemini yemiş
Bir atın mı üstündeydik!)
O şaşkınlıkla yaşandı,
O Zaman.

2

Anımsamak! Yüce tadımız
Bizim o! Ne de çok görünüm
Algıladık, onları hep, en
Çok da havalar (ılık, sıcak,
Serin) evler, gök, tümü de
Görünmeyen bir çerçevenin
İçine oturtulmuşlardı,
Ağaç, bulutlar.

3

Nerdesin sen uzaktaki gün
İlkyaz ışığıyla bezenmiş
İkinci Dünya Savaşı'nın
Bitimine doğruydu Zaman
Odanın sabah aydınlığı.

SÖZLER

1
Gökler hiç durmaz ki yerinde (söylenden alıntı) bulutlar
alıp götürür onları bir yere.

2
Geceyi açıklayamazsınız: Bilim nedenini bulmuş,
yine de sorar çocuk, neden gece!

3
Güze bakıyorduk parkta, yürüyemiyordu, tökezleyip
kalıyordu bir ağacın dibinde.

4
Kitaplar gözlerimizle var, dokunduğumuzca nesne o,
kokladığımız denli. Yazgıları!

5
Denize bakar gibi görünüyor, oysa baktığı başka
bir yer var. Orada, her şey, gemiler...

6
Yaşamı yazıyoruz, başka deyişle yeryüzünü, neden
daha çok gelgeç dediğimiz şeyler!

BİR ESKİ ACUN İÇİN SÖYLENMİŞ ŞİİR

1

Bir ev vardı, bahçesi vardı,
Bahçesinde bir tek servi, hiç
Rüzgârsız havalar, durağan,
Yaprak kıpırdamaz, orada
Yaşamıştık biz ya da öyle
Bir yerde! Eşsiz bir Zaman'dı.

Koklasanız gizem kokardı.

2

Ne çok mevsim gelip geçtiydi!
Benzer yazlar, birbirine denk
Kışlar, masalda yaşandılar,
Düş! Gördük: Her yanımız dağla
Çevrili, yukarda bulutlar
Oraya çakılı kalmışlar!

Ey okur! İmgele o çağı.

ŞİİR YAZIYOR

Oturmuş, şiir yazıyor.
Ne ki şiir? Nesnelerin
Karmaşasını dizgeye
Oturtmak gibi bir şey, hep
Ardında onun. İstiyor:
Artısız, eksisiz, dışa
Dönük, çok da sağlam, tek (de)
Bir yapı çıksın ortaya.

KASIRGA

Gene o karga, o ağaçta
Ötüyor. Yukarda damları
Yalayıp kuzeyden güneye
Uçan bulutlar! Kapa camı,
Kepengi indir! Kasırga bu,
Geçen yıl da tam bu gün kopan
O kasırga!

ŞİİR BİR ÇINGIRAKTIR

Şiir bir çıngıraktır, diyor.
Ne türlü cayırtı koparsa
Kopsun ya da susmuşluğun en
Koyusunda çalıp durur hep
Avucumda.

SAATLERİN KOŞUŞMACASINDA

Eski zaman giysisiyle
Oturmuş bakıyor bana
Ölü. Başıboş sokaklar
Geçerek gitmiştim ona
Bir gece. Yoktu orada
Bu kez, tin sonsuz mudur ki!
Odanın çiğ aydınlığı
Kapının aralığından
Sızıyordu dışarıya.

BAKMAK

Evlere bakarız göğe
Dökülen kuş sürüsüne
Ağaca bakarız durup
O ağaca ordakine
Bulutlar geçer bakarız
Baktığımızla kalırız.

BİR ŞİİR ÖNCESİNDE YAZ BOZ TAHTASI

1
Bozulan eğriler daha çok, en çok.

2
Ey ayrıntı!

3
Nesneler: Doğa her şeyi olduğu gibi yok etmek ister
nesneyi de. Nesne, yeniler kendini...

4
Eski günlerden gelmişler bir başka vakte büyümüşler!

5
Bir yenidünya sundurmadan sarkardı, hiç şaşmaz, her sabah.

6
İri bir martı (uçuşan) gökte.

YAZ

Çatının ötesinden görünüyor gökyüzüyle
Çevrili ağaç, arkası deniz, bacaya konmuş
Martıyı yalayarak yansıyor bize. Durağan
Evler, durağan bulut, durağan bahçe. Bakışıp
Susuyoruz: Yaz bu.

EVLERDE

Evlerde gizli fareler
Gibidir geçmiş günler hep
Bir oyukta saklıdırlar
Oradan süzerler bizi
Görmesek de onları. Ve
İçil bir koku yayarlar
Saydam bir istir o, kaplar
İçerileri, her yeri,
Özdeşleşmişiz, öyle ki
Hiç kurtulamadığımız...

İLKYAZLAR

İlkyazlar hep ayrılık gibi geldi bana
Gönenemedim, sevinemedim, geçiyordum
Günlük güneşlik bir yerden, yabanıl bir kuş
Dolanıyor havada, o hırçın maviler,
Ağaçları gördüğümü sanırdım, oysa
İmgelerdi onlar, salt imge, hepsi,
Başkaları da, hepsi, hepsi, dönüp baksam
Şimdi oraya, yine.

ANILAR

Hepimizin anısı vardır, yaşanmaz ki
Anısız, soysalar bizi giysiden soyar
Gibi anıdan ne denli çıplak kalırız
Orda, üşürüz, ola ki utanırız da
O çıplaklığımızdan, sanki doğmamışız
Daha, yokuz, doğum öncesinden başlayıp
Yokuz, ölümün sunacağı boşluktan da
Öte bir yerdeyiz...

BİR GÜN

Olağan, alçakgönüllü
Günlerden biri! Tekdüze,
Yine de hiç çıkmaz ustan,
Hep anımsanır, onlardan
Biriydi! Uyanmıştım o
Sabah: Gök gökyüzündeydi,
Ağaç ağacın içinde,
Güneşin ışınları ki
Bahçeye ağmıştı, yağmur
Ertesi! O gün öyleydi,
Öbürleri gibiydi. Bu
Gün değeri daha iyi
Anlaşılıyor.

YERYÜZÜNDEN ANI

Gün ağarmaları şaşırtıcıydı.
Birdenbire başlıyordu sabahlar.
İlk kuşu görüyorduk havalarda.
Sokaklar aydınlanıyor, evlerin
Görünümleri biçimleniyordu.
Odalarınki daha sonra, ağır
Aksak, aşamadan aşamaya.

EVLER MAHALLELER VE YÜZÜ ÇİLLİ BİR KIZ

Kimsesiz evler ardı
Uzak mahalleler (Ah,
Resmin arabı!) kireç
Badanalı sokaklar
Söğütler aydınlığa
Gömük o iç bahçeler
Aşevi kozhelvacı
Dingil ve kırık hamut
Çeşme önünde
Yüzü
Çilli bir kız çocuğu
Yapışkan sakızını
Çiğneyerek ağzında
Kollarını dayamış
Çite bakıyor gelip
Geçene.

YAZ GECESİ BALKONDA OTURANLAR

Dün gece ağustosböceği
Öttü. İlk ağustosböceği
Öttü. Hiç de ummadığımız
Bir yasa büründü ev. Baka
Kaldık, ne ses ne soluk. Neydi
Birdenbire bizi ürperten
Ağzı dili yok koyan orda
Bilemedik.

"BATIK KENT", YAPI KREDİ YAYINLARI NIN
"BÜTÜN ESERLERİ"Nİ YAYIMLAYACAĞI
SABAHATTİN KUDRET AKSAL'IN
DAHA ÖNCE KİTAP HALİNDE
GÜN IŞIĞINA ÇIKMAMIŞ SON ŞİİR KİTABI.
BÜYÜK USTANIN EN OLGUN, DAMITILMIŞ,
ÜRPERTİCİ YALINLIKTAKİ ÜRÜNLERİ.

AKSAL, TÜRK ŞİİRİNİN GÖK HARİTASINDA,
GECELERİ UYKUSUZ GEMİCİLERE YOL GÖSTEREN
TAKIMADA YILDIZI.

ISBN 975-363-222-2